

Tribuna Socialistă

ABONAMENTUL: Pe an 40 cor. Pe jum. an 20 cor.
Pe un sfert de an 10 cor. Pe o lună 3-50 cor.
Abonamentul la mai multe exemplare pe an 32 cor.
PENTRU STREINĂTATE: Pe an 50 cor. (10 Dolari).

Organul Partidului Socialist din Ardeal, Banat și Ținuturile Ungurene.

Apare de două ori pe săptămână: Jola și Duminica.

Orice scrisori și bani sunt a se trimite pe adresa:
TRIBUNA SOCIALISTĂ, Sibiu, Strada
Rosenanger Nr. 14. — Tot aici se primesc și reclame
cu prețuri moderate. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Pacea și viitorul popoarelor.

În tot decursul războiului, dar mai cu seamă în anul său din urmă, toată lumea, chiar și o parte însemnată a popoarelor ce constituiau Puterile centrale, credea sincer că învingerea Antantei va aduce cu sine adevărata pace a lumii, va pune capăt tuturor războaielor dintre națiuni.

A venit apoi în toamna anului trecut prăbușirea ostirilor Puterilor centrale și mult așteptata învingere a Antantei. Lumea răsuflă atunci ușurată și un chiot de bucurie ieșea din piepturile tuturor: De-acum vom avea pace, de-acum vom avea viață liniștită! Ostași scăpați de greutatea vieții militare, invalizi, văduvele și orfanii și toți nenorociții războiului primăvărată o bucurie nepusă veste că s'a călcat înfrățit pe capul balaurului sângeros al războiului.

Eram veseli cu toții și credeam în fericirea noastră, credeam frazele mari și umflate ce Wilson le răspândește peste tot pământul despre „pacea dreaptă“, despre înlăturarea războaielor, despre dreptul de autodeterminare al popoarelor și despre unirea tuturor neamurilor în Liga Națiunilor.

S'a întrunit apoi Conferința de pace, care avea să înfruntă toate principiile acestea frumoase și înălțătoare. Dar îndată la înfruntarea ei, s'a putut observa, că din lucrările ei nu va ieși tot binele acela despre care ni-se vorbea atât de mult. În loc de-a se întruni reprezentanții tuturor statelor, mari și mici, învinse și învingătoare, ca împreună sfătuindu-se să stabilească normele și legile noi ale păcii din viitor, s'au întrunit cei patru reprezentanți ai celor patru puteri mari, — trimișii Americii, Angliei, Franței și Italiei — și singuri ei, fără amestecul cuiva, au stabilit toate condițiile de pace pe seama tuturor.

Iar acum acești reprezentanți ai capitaliștilor din țările Antantei, după o trăgănare de luni îndelungate, au reușit a crea o pace, care pe nimeni nu-l mulțumește și care departe de-a aduce buna înțelegere între popoare, poartă în sine germinii unor nenumărate și nestăruite războaie. Granițele s'au

schimbat, dar nimic nu asigură stabilitatea acestor schimbări, căci Liga Națiunilor creația ideală a lui Wilson, care ar fi fost chemată să stabilească legăturile dintre neamuri, a ieșit neputincioasă, slabă și fără nici o autoritate din laboratorul dela Versailles. Nici însăși desarmarea Puterilor centrale nu poate asigura întru nimic pacea, cât timp puterile Antantei vor continua a susține armate puternice și costisitoare.

Nimic solid și nimic mulțumitor nu s'a făcut, căci interesele supreme ale capitalismului au zădărnicit aceasta.

Marele capital anglo-american, care a răpus capitalul german are cu totul alte scopuri și alte interese. El vrea să-și asigure dominația asupra Europei întregi și se folosește de orice mijloc spre a-și ajunge scopul. Dar faptul acesta va săli — precum se și observă deja la noi — pe capitaliștii din celelalte state, ca asociindu-se laolaltă, sub masca naționalismului, să înceapă lupta de apărare. Față de capitalul anglo-american, e sigur astfel că se vor ridica toți ceilalți, și se vor isca astfel conflicte noi, iar popoarele vor fi duse din nou la măcel...

Capitalismul a cauzat războiul de ieri și tot acest capitalism este cauza că pacea nu ni-se poate asigura nici în viitor, primejdii fiind prin interesele lui deosebite, buna înțelegere între neamuri.

Intunecat este deci viitorul popoarelor. Nori negri ai mizeriei, ai foametei, ai reacțiunii, ai urei de rasă dintr-o parte și ai urei de clasă din altă parte, plutesc asupra omenirii, care nici n'a scăpat încă de urgia războiului trecut.

Ultima speranță, scăparea unică a noastră este la proletariatul conștient și organizat din Apus. Singur el mai are priceperea și putința de a veni în ajutorul omenirii suferinde. El va trebui să-și adune toate puterile și să dea asalturi pentru a pune mâna pe conducerea politice din Europa, ca apoi înlăturând granițele dintre națiuni să puie într-a-devăr bazele Statelor Unite europene.

Asta va trebui să se facă, căci altfel ne prăpădim.

papistașii din Ungaria veche privesc pe învățător ca pe un factor inferior preotului, iar interesele poeziei le pun deasupra intereselor mari ale statului, ale învățământului și ale progresului.

Halal de-așa mentalitate și halal de-așa țară, în care nu se știe prețui valoarea mare a învățătorului.

Dar spiritul acesta popesc iese la iveală și acolo unde Resortul cultelor este nevoit a susține câteva școli de stat. E vorba anume de fostele școli de stat ungurești, cari azi au devenit toate românești. Acestea au ajuns astfel sub administrarea directă a Resortului de culte. Vedem însă și aici acel brâu roșu medieval, de care sunt conduși cei dela culte. Chiar și învățătorul dela școala de stat stă sub controlul bisericeii. E ceva unic în felul său luxul acesta și te crucești când cetești următoarele în ordonanța Resortului de culte:

„Intrucât atitudinea școlară și extrașcolară a învățătorului ar cădea sub excepțiuni din punct de vedere religios-moral, disciplinarea lui intră în competența și dreptul bisericeii respective, a cărei sentință este obligatorie pentru stat“.

Cum adevărat, statul îngăduie ca învățătorii săi să fie „disciplinați“ de organele bisericești, iar senința acestora să fie obligatorie pentru stat? Unde s'a mai pomenit așa ceva? În care colț de lume s'a mai făcut batjocura aceasta, ca forurile bisericești nu numai să se amestece, ci chiar să poruncească, fără drept de apel, în treburile organelor de învățământ ale statului?

Oho, domnilor, așa nu merge! Prea departe vă întindeți, prea multe vă îngăduiți, prea vă bateți, joc de interesele mari ale progresului și ale civilizației. Învățătorimea nu poate fi tratată în ziua de azi așa cum voiați dumneavoastră, așa cum eră tratată înainte cu sute de ani. Azi trăim în veacul luminii, deci înlătură cu aceia, cari samănă întunecul!

Ion Albu.

Tovarăși! Alegerile s'au amânat, dar ele totuși se vor ține în cel mai scurt timp. Partidul nostru va trebui să ia parte la aceste alegeri, spre a trimite în Constituantă pe reprezentanții muncitorimei. Pentru a reuși să facem aceasta, pentru a putea desfășura propaganda de lipsă, dați salarul vostru pe o oră pentru Fondul electoral!

Insemnări.

O amăgire și ce urmează din ea.

Nu i mult deună toate gazetele de pe la noi vorbeau în mod serios despre înfrățirea grozav de bună ce va avea-o înfrățirea transilvănenilor în politica țării românești. Fără nici un pic de modestie afirmau că prin aceasta se va regenera întreaga politică de dincolo, căci democrația transilvăneană, robustă și nesulețită va strivi tot ce dincolo e putred și învechit și nenatural, și va introduce un nou curent, mai cinstit, mai sănătos și mai românesc în locul spiritului de partid și de interese meschine ce predomină politica partidelor vechi din vechea Românie. Ceteam chiar prin zările de dincolo că erau și în țară spirite cari așteptau cu nerăbdare momentul când „transilvănenii“ vor apăca momentul a-și începe opera lor de purificare, de curățire a grajdurilor politice din București. „Transilvănenii“ devenise vorbă cu același înțeles ca om cinstit, luptător neprihănit împotriva nedreptății, democrat convins și... revoluționar, căci, vezi Doamne, transilvănenii trecuseră printr-o revoluție împotriva oligarhiei ungurești înainte de-a face unirea.

Știam noi că toate acestea sunt iluzii de-a-geat, știam că legenda democrației transilvănene n'are nici un temel, știam că politicienii noștri sunt cu mult mai slabi și mai nehotărâți și mai naivi ca ei să se poată impune față de partidele politice învechite în apucături seducătoare și rafinate. Știam că un Cicio Pop, că un Laurențiu Oanea, că alții și alții, cari au fost trimiși la București spre a reprezenta Transilvania sunt nuliți cu mult mai mari, decât s'ar putea aștepta oricine și eram siguri că foarte repede aceste tipuri vor convinge lumea despre adevărata valoare a transilvănenilor. Și nu ne-am înșelat.

Azi nimeni nu mai vorbește, nici la noi, nici dincolo, despre calitățile și despre caracterul integr al transilvănenilor. S'a dovedit din contră că dacă e vorba de afaceri, de învârteli, de corupție, le găsești pe acestea în toată splendoarea lor și în Transilvania. S'a dovedit că politicienii transilvăneni, ieșiți din școala oligarhiei ungurești, nu sunt cu nimic mai sinceri decât ai democrației decât frații lor din „țara mamă“. S'a dovedit că tot revoluționarii lor constă doar în setea de a cuceri ei slujbele grase de stat, dela cari erau înlăturăți mai înainte. Și s'a dovedit în fine că sunt conduși de-un spirit reacționar, clerical, dinastic până la slugărnicie și greață. Toate, toate s'au dovedit și azi nimeni, om cinstit, nu mai așteaptă ca transilvănenii să regenereze politica României-Mari...

O amăgire au fost toate, o amăgire pe care trebuie s'o însemnăm și să tragem învățămintele din ea. Politica țării românești nu prin rolul clericaliștilor politicieni transilvăneni se va regenera, ci prin înfrățirea ce vor avea-o asupra ei masele mari ale poporului, acelea cari singure vor fi în stare să-și impună voința și printr-o lovitură de pumn să spulbere viesparul celor ce azi le secătuesc.

E. N.

D-I lorga despre așazisul „minister național“.

Toată lumea cere la noi, în Ardeal, alcătuirea unui minister național, despre care se zice că singur ar fi în stare să scoată țara la liman.

Față de această nuziuță, iată ce părere are d-nul N. lorga în „Neamul Românesc“:

„Se zice că tot mai sunt oameni cari cred că mântuirea României și a neamului românesc poate veni numai și numai dela acea mare expoziție a tuturor vechiturilor, cu insectele cuprinse în zdrențele lor cu tot, care se cheamă Ministerul național, adevărat, să ne înțelegem bine, Ministerul vechilor partide, cu totul străine de ce este și de ce trebuie să fie națiunea.

... Mie, cel puțin, să-mi fie îngăduit a trece cu dispreț asupra acestei poze!“

Ce-or fi zicând naționalii noștri când au cetit părerea aceasta a învățătorului lor, ne-o putem închipui.

„Tribuna Socialistă“,

este singura foaie care apără interesele muncitorilor și țăranilor. Toți să o aboneze și să o răspândească.

Știința și Socialismul.

Să uităm o clipă mizeriile noastre, lupta noastră pentru existență, și să ne avântăm în înălțimile cugetării. Să privim înfrunt Univers și tot ce se cuprinde în el. Totul e într-o mișcare amețitoare, totul e într-o continuă evoluție. Sisteme solare aleargă în înfăiș cu iteli de sute de mii de km. pe secundă, sori și planete grevitează în jurul lor rostogolindu-se în veci în spațiul nemărginit.

Fiecare lume e într-o neîncetată transformare toate corpurile fără viață ca și cele însuflețite se transformă, se schimbă, evoluează.

Tot ce există și tot ce mintea noastră poate să conceapă e supus legii universale a evoluției. În Univers nu există nici o forță conservatoare și nimic nu rămâne neschimbat o singură clipă, nici materia inertă, nici ființele organizate, nici constituția și mișcările stelelor.

Știința ne-a relevat toate aceste adevăruri sublime. Ce luptă uriașă a trebuit însă să ducă cugetarea omenească în decursul veacurilor pentru a regăsi și a putea afirma marile mistere ale Naturii.

Lumea s'a convins de aceste adevăruri în urma jertfelor fără număr ale eroilor științei și în urma pregătirii spiritului omenească pentru a le concepe.

Acum 2000 de ani filozoful Heraclit afirmase în mod inductiv minunatul adevăr: totul curge (Panta rhei). Multimea n'a putut însă pricepe această lege a Fieii. Nici mai târziu când Copernic și Galileu transformară pământul, luat de cei vechi ca centru al Universului, într-un simplu punct, care se mișcă în spațiu, după ce Kepler formulă legile mișcării planetelor și Newton descoperi legile atracției universale nimeni nu putea încă înțelege adevărul lui Heraclit. Newton credea în invariabilitatea Universului, Linné admitea fixitatea diferitelor specii ale regnului animal și vegetal Lavoisier proclamă eternitatea materiei.

Teoria constituției atomice a corpurilor și mișcările vibratorii ale atomilor erau cunoscute în antichitate de mulți filozofi, mai cu seamă de Democrit. Reluată de Bacon, această teorie n'a putut totuși să fie înțeleasă până după Lavoisier, în urma cercetărilor lui Carnot, Mayer, Davy, Joule și ceilalți fondatori ai termodinamicii, revoluționari ai științelor fizice chimice. Kant și Laplace revoluționară astronomia, expunând cea dintâi teorie științifică asupra nașterii lumii, Lyell revoluționară geologia arătând că pământul a ajuns în starea de astăzi în urma unui proces de continuă evoluție. Lamarck și mai târziu Darwin revoluționară biologia prin teoria transformismului, Faraday revoluționară electritatea descoperind fenomenele inducției, Pasteur revoluționară medicina prin cercetările sale în lumea microbilor.

Cugetarea omenească a revoluționat știința și știința la rândul ei revoluționară omenirea. Marile descoperiri și invențiuni au avut un răsunet adânc în organizația socială a lumii prin revoluționarea modului de producție, care transformă vechea societate feudală în 2 clase distincte și antagoniste: burghezia și proletariatul.

Datorită progreselor extraordinare ale tehnicii moderne, avuția mondială s'a mărit de 20 de ori în timp de un secol. Și totuși, contrast paradoxal, o nenire n'a suferit atâtea mizerii pe pământ, în nici una din epocile istoriei n'a fost mai multă sărăcie ca în era suprabogăției capitalismului; niciodată omul n'a dus o luptă mai crâncenă pentru existență.

Scavii de odinioară au fost mai puțin nenorociți ca sclavii mașinelor din timpurile noastre. Proletarii Romei erau niște lenesi fericiti, proletariatul modern e un simplu material al capitalului. „Pe când societatea de astăzi, observă Sismondi, trăiește pe spinarea proletariatului, proletarii romani trăiau pe spinarea societății. Proletarii Romei cereau pâine și spectacole, proletariatul de astăzi luptă pentru pâine și știință. Și fără pâine nu e știință“ spunea blândul filozof Eleazar ben Azaria.

Dacă științei se datorește dezvoltarea uriașă a capitalismului și consecințele unei organizații sociale lamentabile, dacă știința a servit clasei stăpânitoare să alcătuiască această stare de lucruri, dacă l'a făcut posibil să-și mărească avuția într'un mod nelimitat, exploatând toate resursele lumii și munca proletariatului rob, tot știința e aceea care a furiat armele de luptă ale proletariatului pentru desrobirea sa și îndeplinirea misiunii sale istorice de a schimba ordinea socială existentă și a aduce fericirea întregii omeniri.

Știința ne-a relevat legile după cari se conduc societățile omenești. Aceleași legi, cari guvernează întregul Cosmos, același proces de evoluție pe care îl găsim în Universul sideral, în lumea corpurilor cerești ca și a celor terestre, le găsim pretutindeni conducând transformarea universală și continuă a materiei, energiei regnului mineral și biologic. Societățile omenești urmează și ele

în mod imperios această mișcare generală, evoluând neîncetat după anumite legi și prezintă anumite faze în decursul existenței lor. Toate aceste legi, cari constituie mobilul acțiunilor și reacțiunilor colectivelor omenesti au fost necunoscute până la Karl Marx. Nu voi mai vorbi de modul cum geniul teoretician al socialismului științific a ajuns la descoperirea acestor mărețe adevăruri.

Știința i-a pus la îndemână imensul ei material și astfel a putut urmări evoluția omenirii și să prevadă ținta către care merge fatal fără voia ei.

Socialismul e o știință. Societatea socialistă e o fază naturală către care tinde omenirea urmând un șir istoric de progrese, conform unor legi reale cari conduc în mod misterios societatea omenească.

Până acum știința a fost pusă numai în serviciul răului, nu numai științele aplicate, dar chiar științele pure. La ce a servit știința gigantului antichității, Aristotel, ca să afirme că „societatea n'ar putea exista fără sclavi“ și „sclavul nu e om ci vită“. La ce a servit știința uriașă din secolul XIX unui savant ca Haecckel, patriarhul Monismului, pentru a afirma că organizația socială existentă este naturală, că totdeauna vor exista bogății și săraci și concurența vitală, pe care o găsim în animale și plante va exista în veci și în societatea omenească!

Sărmana știință. Câte nu se afirmă în numele ei de savanți oficiali, mici și mari ai erei capitaliste. Câte adevăruri nu se calcă în picioare pentru a nu convin intereselor de clasă. „Savanții burghezi închid ochii pentru a nu vedea realitatea tristă pentru dânșii, au un interes vital de a ignora adevărul“ constată cu drept cuvânt C. Rappaport.

Dar știința nu poate fi decât oginda adevărului. După cum în astronomie a căzut sistemul geocentrist al lui Ptolomeu, după cum în chimie fluogisticul lui Stahl a rămas un simplu basm și în toate celelalte științe adevărul a trebuit să triumfe, la fel și în științele sociale vor cădea toate sistemele false spulberate prin puterea evidenței și va tri mfa adevărul socialist.

Știința e forța, care va servi proletariatului pentru a prăbuși societatea clădită pe jaf și minciună.

„Știința e putere, puterea e știință“ spuneă bătrânul Liebknecht. Dacă puterea științei va fi întrebuințată numai în bine, atunci ea va fi scopul suprem al omenirii: fericirea.

Și astăzi există știință, și astăzi există oameni mai mult sau mai puțin fericiti, dar numai o foarte mică minoritate se poate bucura de avuția materială și intelectuală, care aparține întregii omeniri. În societatea actuală nu există nici un echilibru, totul e supus anarhiei, întâmplărilor și nesigurății, care domnește și nu face pe nici un om să fie fericit.

Știința a fost sclava societății capitaliste, considerată utilă ca și munca și toate bunurile, cari au vre-o valoare. De aceea clasa burgheză a căutat s'o exploateze ca ori și care teren sau mână, care produce bogăție. Cât privește pe învățați, ei sunt de mulțori tot atât de nefolositori ca și muncitorii manuali și au tot dreptul să moară de foame. Un savant ca Abel, unul din cei mai mari matematicieni ai lumii, muri de tuberculoză, din cauza muncii și sărăciei în vârstă de abia de 27 de ani. Finsen trăi și el în mizerie și muri de tânăr zdrobit de muncă. Swimmerdam, Sauvage, Thimmonier și sute de alți învățați, cari și-au consacrat viața pentru știință au murit în cea mai mare sărăcie. Acești oameni au fost victime genului lor; descoperirile și invențiile, pe cari le-au făcut au fost răsplătite cu ruina vieții lor.

În societatea viitoare fiecare om va avea dreptul la fericirea pe care o merită după munca și capacitatea sa. Nu vor mai exista clase parazitare, nici martiri ai muncii și ai științei. Fericirea în lume va începe atunci când pământul va aparține întregii omeniri.

Știința nu va mai fi un material de îmbogățire, ci comoara nesfârșită de adevăr și fericire, care va aparține întregului gen uman. Știința viitorului va face progrese incomparabil mai mari decât cele de astăzi. Tot ce a inventat geniul lumii și a fost întrebuințat până acum numai pentru distrugerea și nenorocirea ei, va fi întrebuințat spre folosul omenirii. Această bună stare o va aduce socialismul.

Grăbirea înfăptuirii socialismului depinde de gradul de pregătire al proletariatului. Iată de ce misiunea principală a social-democrației este de a da luptei de clasă a proletariatului cea mai mare conștiință și eficacitate posibilă, cum a insistat de atâtea ori Kautsky.

Știința a fost forța creatoare a societății capitaliste și tot ea pregătește revoluția cea mare, care va transforma această societate mizeră în societatea ideală comunistă.

Toate căile științei duc spre socialism și socialismul va duce omenirea fericită spre piscurile cele mai înalte ale științei. F.

Situația politică.

Un guvern Manolescu-Râmnicăneanu.

Știrile ce vin din București anunță că criza de guvern ce dăinuiește de peste două săptămâni, e pe cale de a se deslegă. D-l Corneliu Manolescu-Râmnicăneanu a fost însărcinat cu alcătuirea noului minister, în care ar intra următorii bărbați politici din țară și din provinciile alipite: D-l C. Dăscălescu la interne, d-l Inculț (basarabean) la lucrările publice, d-l Vaida-Voevod (transilvănean) la externe, d-l Emil Antonescu la industrie și comerț, d-l St. C. Pop (transilvănean), la agricultură, d-l Pangratti la finanțe, generalul Râmnicăneanu la război, d-l Goldiș (transilvănean) la culte, iar d-l Manolescu-Râmnicăneanu ar avea pe lângă prezidenție și justiția.

De altfel împărțirea aceasta nu este definitivă, ea mai poate fi schimbată.

Față de formațiunea aceasta, opoziția unită a verșezilor și takistă nu numai că a respins orice conlucrare, dar a adus la cunoștința d-lui Manolescu-Râmnicăneanu, că va duce o luptă de opoziție mai aprigă decât oricare alta.

Nu vedem nici noi rostul noului guvern, care vine pentru a duce mai departe politica domnului Brătianu. Afară, numai dacă ar ridica starea de asediu și cenzura și ar amâna alegerile, este a se întreba țara.

Se pare însă, că noul guvern nu are nici el de gând să apuce pe calea de democrație.

Ținuta transilvănenilor față de noul guvern.

Deși e vorba că în ministerul Manolescu-Râmnicăneanu să la parte și trei transilvăneni, gazetele partidului național dela noi scriu într'un mod foarte rezervat despre viitorul guvern central. „Renasterea Română” este chiar îngrijorată că între împrejurări atât de grele, ca cele de azi, când „la Conferința de pace ne așteaptă o situație ce nu îngăduie prea multă întârziere”, se dă cârma țării în mâna unei formațiuni ministeriale, pe care lumea s'a obișnuit s'o boteze „guvern de funcționari”.

E vorba chiar că în urma greutăților ce le fac ardelenii, încercarea d-lui Manolescu nu va reuși. Rămâne să vedem desfășurarea lucrurilor.

„Adevăratul patriotism”

Presă naționalistă burgheză publică cu aere de reproș următoarele rânduri:

„Lăcrășorii germani, spre a veni în ajutorul statului și a face față greutăților, prin care națiunea lor trece, și-au luat angajamentul de a lucra, fără nici un adaos de salariu, zece ore pe zi, adică două ore în plus, una în vederea echilibrării bugetului statului, alta pentru a-coperirea desigurărilor de război, pe care trebuie să le plătească Germania”.

Apoi laudând gestul muncitorilor germani aduce înjurii conducătorilor mișcărilor sociale numindu-i provocatorii desăgăreții etc.

În primul rând nu este adevărat că muncitorii s'au angajat să lucreze 10 ore în loc de 8 și de ar fi adevărat ar fi comis o mare nelegiuire.

Din datele statistice, cari arată numărul muncitorilor fără de lucru din Germania și din proclamațiile către muncitori semnate de Ebert, Wilsen și Noske prin cari îndeamnă muncitorii să lucreze, reiese că în Germania sunt sute de mii de muncitori fără lucru.

Cari sunt cauzele că muncitorii nu lucrează nu le cunoaștem exact, dar nici nu vom să discutăm despre acestea. Notăm însă că poate fi și lipsa de materiale. Dar oare ce rost ar avea ca o parte din lucrători să lucreze 10 ore, iar alta parte deloc? Să admitem și aceea că toți muncitorii ar fi angajați și lucrând 8 ore, din dragostea de patrie lucrează gratis încă 2 ore. Nu-i așa că domnii capitaliști și ar râde în pumni? Căci întreprinderile fiind individuale surplusul ar rămâne în buzunarul capitaliștilor. Apoi oare fabricanții întreprinderii și marii proprietari sunt patria? De dragul acestora să muncim gratis 2 ceasuri pe zi?

Tovarășii noștri lăncează fără de lucru cu miile, iar noi să muncim 2 ore gratis. Ce beneficiu are statul din aceea că fabricantul în loc să încaseze zilnic 5 mii de lei încasează 10 mii? Dacă ar fi dare mai progresivă atunci ar plăti o dare mai mare către stat. Atâta tot. Dar oare merită să lucreze cu două ore la zi gratis pentru fabricantul să plătească un leu dare mai mult către stat? Ce cuminți sunt domnii capitaliști și codițele lor dela foile burgheze, voesc să ne tragă pe sfoară cu fraza patriotismului. Da domnilor. Poftiți și socializați marile întreprinderi și fabricile și când acestea vor fi ale statului, iar statul al întregului popor, atunci aveți tot dreptul să ne cereți să lucrăm 10 ore dacă interesul statului o cere, dar pentru un burta verde să poată bea mai multă șampanie și să întrecă mai multe cocote nu.

Nu e muncitor organizat acela, care nu abonează „Tribuna Socialistă”!

Candidaturile ungurești și ținuta tovarășilor maghiari.

Unele ziare aduc știri despre candidaturile burghezilor maghiari la alegerile pentru Constituanta. Seriu că seculii, mai ales, dându-și seama de realitate, au părăsit punctul de vedere al rezistenței pasive. Ba mai mult, publică și numele burghezilor unguri, cari și-au depus candidatura pentru a fi aleși ca deputați în Constituanta României. Între ei sunt baronul Daniel, Acațiu Ugron, Iosif Fáy, Ū. Maurer Béla, Zagoni și alții.

Iată că burghezia maghiară și-a dat seama de situația în care se află și de însemnătatea de a fi sau nu reprezentată în Constituanta, unde se hotărăște soarta întregului popor, care locuiește în aceste ținuturi, deci și a lor. Nu putem afirma că întreaga burghezie este aceea, care optează pentru cetățenia română și își procură drepturile cetățenești în noul stat. Dar e destul ca o parte a burgheziei să facă primul pas, căci cealaltă parte o va urma cu siguranță.

Cel mai trist lucru este însă că tovarășii maghiari, cari ar trebui să aibă în vedere în primul rând politica de clasă, nu politica națională, sovăiesc și acum, ba cea mai mare parte nici nu vor să audă de alegeri. Aceasta este o greșală de neiertat. A nu lua parte la alegeri, atunci când partidul socialist din România vechi duce cea mai aprigă luptă electorală, atunci când însăși Conferința partidului nostru a hotărât participarea la alegeri, este o politică de sinucidere. Ne puteam aștepta din partea burgheziei, care niciodată n'a fost consecventă, niciodată n'a făcut o politică reală, să facă neghiobia de a absta dela alegeri, dar nu ne așteptam ea proletariatul organizat, care întotdeauna și-a cunoscut datoria și a fost la înălțimea chemării sale, să facă acum o politică atât de greșită.

Tovarășii maghiari trebuie să știe că neluând parte cu noi împreună la lupta politică, nu comit numai o greșală față de ei înșiși, ci comit o trădare a fraților cari luptă.

Tovarășii maghiari să-și dea bine seama de ce fac și să se pue pe lucru, să pregătească lupta pentru alegeri. Nu e destul că își iau inima în dinți și se supun hotărârii conferinței de dragul disciplinei, ci să caute să se înscrie în liste toți cari nu sunt înscrși și să-și numească candidații cât mai în grabă. Aceasta o putem aștepta la tot cazul dela ei, întrucât într-adevăr stau pe baza luptei de clasă, ca oricare alți socialiști.

Tiron Albani.

Ce înseamnă politica de rezistență?

La o întrunire din București tov. Gheller — lași vorbind despre politica de rezistență a fostului guvern român, spune:

„Politica de rezistență? Sunt două feluri: activă și pasivă.

Activă înseamnă să ne războim cu toți acei, cari nu admit clauzele tratatului înscălit. Noi cei ce am suferit urmările războiului cu Germania, tifosul, pâinea neagră și întregul cortegiu de mizerie, declarăm: vom să trăim în pace cu toate popoarele.

Pasivă înseamnă: nu înscălesc tratatul. Atunci nu ni se mai trimite nimic. Și negustorii și mai cu seamă Banca Românească își cunosc interesele. O așteaptă noui câștigiuri și noui bilanțe de milioane. O nouă emisiune? Atăta înseamnă intrarea în buzunarele furnizorilor și capitaliștilor zeci de milioane; și ca poporul să moară de foame.

Noi cari facem toate jertfele nu putem îngădui o politică de rezistență pe spatele nostru.

Noi vrem pace și înfrățire cu toate popoarele de pe întregul glob. În locul politicii de rezistență, țara și muncitorii cerem un stat internațional care, să oblige oligarhia română să respecte drepturile și libertățile poporului român.”

Stările din Budapesta

Invălmășeala pare că nu va mai lua sfârșit. Guvernul lui Friedrich, deși este atacat de toate gazetele opoziționale, continuă a rămâne la cârmă. Se spune că întreagă preoțimea catolică, în frunte cu primatul din Esztergom s'a pus cu totul în serviciul Habsburgilor, pe cari voiesc a-i readuce pe tron.

Tovarășul Garami e bolnav și astfel a ieșit deocamdată din combinațiile politice. Dealtfel gazetele publică zilnic fel de fel de liste ale nouilor guverne, astfel că lumea e în totală rătăcire în ce privește persoanele politice cine ar putea să formeze noul guvern.

Anarhia politică se menține deci și nimeni nu poate prevedea curmarea ei.

Mișcarea socialistă în Japonia.

„L'Humanité” scrie:

Noi am publicat nu de mult o telegramă asupra mișcării socialiste în vechia țară a constituției autocratice.

Iată, după un jurnal american „Brooklyn Daily Eagle” din 18 Iulie, câteva precizii interesante asupra mișcărilor japoneze, amănunte neluate în seamă în Occident.

Nevoia de a vieții mai cum se cade și revolta împotriva privilegiilor celor bogați sunt cauzele fundamentale ale mișcării populare, care începe să prindă rădăcini în Japonia și crează o piedică considerabilă nu numai guvernului, ci și claselor conducătoare din toate sferile de activitate.

Socialismul atrage către dânsul nu numai clasa muncitoare, ci și persoane, cari ocupă demnități importante în domeniul educației.

Acastă mișcare generală se datorește deoparte, agitațiilor muncitoare din străinătate și de altă parte însăși Japoniei, din pricina revoltei crescânde împotriva stăpânirii scandaloase a unei minorități și sărăciei cât și dificultăților create maselor populare.

Socialiștii japonezi au trimis în toate țările manifeste, cerând ca „Partidul socialist japonez” să fie recunoscut de grupările socialiste ale celorlalte țări.

Partidul socialist italian a și răspuns acceptând recunoașterea socialisților japonezi.

Len Kayama, leaderul socialisților japonezi, a plecat în străinătate ca reprezentant al partidului său.

Organizațiunea centrală a lucrătorilor din Tokio a adresat o scrisoare deschisă ministerului de interne, președintelui Camerei de comerț cât și altor notabilități, declarând că în caz de război, poporul va fi cel chemat ca să apere hotarele și întreabă dacă politica națională a Japoniei trebuie să permită ca pitaliștilor să-și umple bazele pe când poporul moare de foame.

Dr. Iikei Yokoi dela Universitatea imperială a spus într'un raport public că ideile democratice, cari se dezvoltă în marile orașe, de mult timp au câștigat chiar și populația rurală. Ele au încălzit în special pe învățați, asociațiunea tinerilor și pe rezerviști.

Lloyd George și Rusia bolșevistă.

Primul ministru al Angliei, d-l Lloyd George a făcut înainte cu câteva zile următoarele declarații cu privire la politica Antantei față de Rusia:

„Puterile Ententei s'au alăturat la politica engleză de evacuare (golire) a teritoriului rus, ca orice aventură în Rusia e fundamental greșită în principiu și că numai poporului rus îi rămâne sarcina să-și hotărăască el singur destinul, fără amestec din afară și cu unica restricție a respectării drepturilor popoarelor vecine”.

Iată însăși o declarație înțeleaptă, din care vor putea învăța minte și alții.

Ce se petrece în Brașov?

Nici să te plângi nu mai e permis.

Într'unul din numerele „Adevărului” am dat la lumină calvarul ce l-a îndurat soția unui tovarăș din Brașov din partea unui detectiv cu numele Victor Șincan.

În urma acestui articol sursimul detectiv a intentat proces de calomnie tovarășei noastre. Judecătoria de ocol, la care a fost înaintat procesul, după ce a ascultat pe tovarășă acuzată a declinat afacerea, iar avocatul d-lui Șincan a făcut recurs ridicând acuză și Redacției „Adevărului”.

Mai înainte de a apare în fața judecății am găsit de bine să cercetăm faptul la fața locului și să vedem dacă se potrivește cu cele publicate de noi.

Iată ce spun acele trei femei, — bunica, mama și nepoata — în contra cărora s'a năpustit noaptea acest slujbaş al ordinii publice.

Soția tovarășului nostru își susține plângerea, „că a fost atacată de chirișă, pentru că a voit să înceie poarta între orele 10—11 noaptea”, și pentru chirișă a făcut „scandal” și a „amenințat” a alergat la poliție și a reclamat cazul (oficerul de serviciu din noaptea aceea a fost d-l cap. Albrich).

După miezul nopții s'a năpustit la ușă nepotul chirișei, detectivul Victor Șincan, „și ne-a înjurat, ne-a amenințat că ne scoate de afară și ne dă foc și ede altele” — cu asta m'am plâns și la d-l ministru al ocrotirilor sociale și la d-l Deleu, șeful general al siguranței, unde am fost îndrumată.

Soacra tovarășului nostru spune următoarele:

„A venit să ne spargă ușa, în toiul nopții și ne-a strigat vorbe pe cari nu le pot spune, dar la judecată le spu, le spu pentru scut unde de șaptezeci și patru de ani dar așa ceva n'am mai pățit”.

Iar copilă de 10 ani a tovarășului la întrebarea dacă i-a fost frică în noaptea aceea a răspuns:

„Până a fugit mama la poliție tot o frică am dus!”

— Ai plâns?

Răspunde rușinată: „Ce eră să fac — mi-eră frică să nu pătăsca mama ceva — și apoi chirișă tot bombănea dincolo... Când s'a întors mama, a căutat să mă liniștească, și ne-a povestit ce a vorbit cu căpitanul dela poliție. Mai târziu am auzit poarta și apoi vorba la chirișă. — Mama a zis că e „el” și a stins lampa și iară m'a apucat frică”.

Și s'a mai întâmplat ceva?

„O! cum să nu! A erit „el” afară și a înjurat pe mama. A venit la ușa noastră — a zguduit ușa și a zis că ne scoate de păr, și ne dă foc casei”.

Nu ai visat tu toate acestea?

„Cum să visez când el bubuia la ușă și striga — încă ț-am spus mamei să tăcem — să credea că dormim — mi-eră teamă că ne omorâ”.

Astea sunt declarații a trei ființe atacate noaptea de către un slujbaş al ordinii publice, și acest om mai are nerușinarea să spun, că e calomniat. Știe el că noaptea nu prea poți chema ajutor, dar aceste ființe, cari și azi tremură de groaza lui, vor vorbi și trebuie ascultate, iar dacă cuvântul lor nu va fi destul vom mai aduce martori, cari au auzit „ceva” dar se tem să se expue cu un detectiv!...

Mi s'a arătat și clanta ușei pe care a forțat-o acest erou. Lipsește și azi dela locul ei, și dacă poliția venia în dimineața aceea să cerceteze cazul o găsea înaintea ușei.

La acestea nu mai comentăm nimic. Așteptăm ca justiția să pună la locul lui pe acest individ, atât de menajat, în postul de care abuzează cu atăta putere — față de niște femei (ce ironie!); față de familia unui membru al Marelui Stat Național, care chiar din pricina acestor chiriși nu poate locui în mijlocul familiei sale.

Cor.

Socialiștii italieni și tratatul de pace

Tovarășul Lazari, secretarul partidului socialist din Italia, a depus în numele partidului său un raport, pe biroul Camerei italiene, în care se spune că partidul socialist nu poate conlucra la ducerea la îndeplinire a tratatului de pace, declarând că dacă ar fi la putere, l-ar anula, adică l-ar nimici fără multă socoteală.

Raportul mai amintește că Italia ar fi prima, care ar trebui să ceară revizuirea tratatului, mai ales că a fost trecut în ultimul rând în ce privește despăgubirile.

ȘTIRI

Depositarii noștri și abonații în restanță sunt rugați a-și regula fără întârziere toate conturile. Bani să se trimită pe adresa ziarului „Tribuna Socialistă” în Sibiu, str. Rosenanger 14. Unde nu primește poșta bani a se trimite prin oricare bancă la banca „Albina” pentru „Tribuna Socialistă” Sibiu. Administrația.

— Lucrătorii tipografi din Cernăuți împotriva cenzurii. Cei din „Adevărul”: „Un caz unic în felul său s'a petrecut zilele trecute în Cernăuți. Lucrătorii tipografi ai ziarului „Glasul Bucovinei” s'au pus în grevă cerând înlăturarea cenzurii și ridicarea stărei de asediu, fapt care a produs o impresie din cele mai excelente asupra opiniei publice care s'a și declarat de partea greviștilor. Imediat s'au început tratativele între direcțiune și lucrători cari însă n'au dus la nici un rezultat. Din această cauză ziarul nici n'a apărut ieri. Autoritățile în drept văzând tenacitatea greviștilor au promis ridicarea cenzurii pentru ziare pe tot timpul campaniei electorale și libertatea cea mai desăvârșită a întrunirilor publice cu obligațiunea expresă să nu se vorbească nimic de armată sau contra armatei. După semnarea unui protocol greviștii au reluat lucrul. Așa dar, grație organizațiunii puternice a tipografilor, s'a reușit a se obține în 24 ore, ceea ce toată presa noastră n'a putut face în trei luni. Succesul tipografilor din Cernăuți merită laudele tuturor”.

— Concedierea militarilor candidați de deputați. Ministerul de război a luat dispoziția ca toți militarii, ofițeri de rezervă sau grade inferioare, din complotare sau rezervă, aflați actualmente sub drapel, mobilizați, rechiționați sau sub orice altă formă, cari și-au depus candidatura pentru a fi aleși în Corpurile Legiuitoare vor fi demobilizați pe ziua când și-au depus candidatura și vor fi mobilizați din nou după terminarea alegerii, în cazul când nu vor fi aleși.

— Și jidanii români dacă mitne pe popa. Țărani dintr-o comună de lângă Făgăraș au cerut licența de beauri spirtoase, care o avea evreul Simon Popernic, dar care-i exprase. Au făcut demersurile necesare la administrația financiară și li s'a promis totul. Dar spre uimirea tuturor din sprijinul cărcimărilor evreu au venit tocmai subprefectul de Făgăraș T. Popescu și preotul român Titu Aron. Acesta din urmă a și eliberat un certificat în care arată că Simon nu e jidan ci român și are dreptul la licența de băuturi. Ce dracu, dacă ai bani te poți face din jidan român dintr'odată? Indignarea locuitorilor români este cu atât mai mare că ei știu legăturile ce le avea noul „român” cu jandarmii unguri în timpul ocupației românești din 1916 precum și denunțurile făcute de el împotriva românilor după retragerea armatei române. Iată naționalismul aceloră, cari înjură pe socialiști, că nu deosebesc pe oameni după neam și religie ci după faptele lor cinstite sau necinstite.

— „Curierul creștin” și poșta. A apărut o revistă popască la Gherla „Curierul creștin”, organ oficial al Diecezei de Gherla. Abona mental 25 Lei pe an. Nu ne interesează această revistă însă e curios că numita Dieceză trimite revista abonaților săi neîncercată cu inscripția „Din oficiu scutit de poșta”. Atragem atenția Direcțiunii poștelor asupra acestui abuz. De când este Dieceza din Gherla oficiu de stat că este scutită de francatura poștală? Trăim oare în țara popască?

— Legătura poștală cu Cehoslovacia și Austria germană. Cu data de 16 I. c. s'a început circulația scrisorilor cu Cehoslovacia și Austria germană. Deocamdată numai corespondența scrisorilor române, maghiare și germane. Se pot primi scrisori simple, recomandate, grupuri și hârtii de afaceri fără ramburs. Taxa de transport e constatată după tariful internațional cu cea deosebită ca în loc de coroane și fileri se înțelege lei și bani, iar taxa corespondențelor e 10 bani, taxa scrisorilor până la 20 grame 25 bani, mai în sus de 20 grame câte 15 bani.

— Condamnarea speculatorilor la București. Tribunalele arbitrale alcătuite anume pentru judecarea negustorilor speculanți, își exercită misiunea cu o rigurozitate exemplară. Sunt condamnați la amende în bani toți aceia, cari au vândut mai scump de prețurile maxime stabilite de liga consumatorilor în conștelegere cu autoritățile, și aceia, cari nu execută ordinul de a-și afișa prețul mărfurilor. Numai într-o singură zi au condamnat 17 negustori pentru că au vândut mai scump ca prețurile stabilite și 14 alți negustori pentru că nu și-au afișat prețul mărfurilor. Cele mai multe pedepse sunt de câte 1000 de Lei, sunt câteva mai mici de o mie și câteva mai mari. De pildă frazelerul (frazlerul) S. Mihaileviță a fost amendat la 10.000 Lei pentru că a vândut tranzele cu 15 Lei kilogramul în loc de 3,50 Lei. Se procedează repede, se dau amănări numai de 2—3 zile, în cari condamnații trebuie să plătească amenda. Așa este speranța că specula va fi înfrântă.

— Consiliul Dirigent se mută la Cluj. Consiliul Dirigent a hotărât să se mute sediul serviciilor publice centrale din Transilvania, Banat și părțile anexate, din Sibiu la Cluj. Astfel resorturile C. D. se vor muta una după alta; din primele zile apropiate, va pleca resortul comunicației și al ocrotirilor sociale; resortul alimentării se desființează și lucrările reduse ale acestui serviciu, vor fi încredințate unei direcțiuni de aprovizionare.

— Șaptezeci coroane pentru un certificat de bună purtare. Un tânăr din comuna Prostea, lângă Agnita, actualmente sergent furier în armata română, s'a prezentat la noi în redacție și s'a plâns că prezentându-se autorităților comunale să-i libereze un certificat de moralitate, care trebuia să-l adauge la o petiție pentru ocuparea unui post, a fost îndrumat la popa Dumitru Pulga, care a liberat certificatul cerut dar a cerut 70 cor. și un lucru de clacă. Tânărul a fost silit să plătească banii și a obținut certificatul, apoi a protestat că i s'a cerut 70 coroane și un lucru de clacă. Iar văzând preotul că tânărul nu e prost, l-a numit bolșevic și a cerut arestarea lui. Întai îi dă certificatul de bună purtare apoi îl face bolșevic. Am întrebat pe niște țărani din comună dacă este adevărat ce spune tânărul nostru despre popa lor și ei au zis, că asta nu e nimic încă. Popa Pluga a luat câte 70—80 cor. dela mai mulți oameni pentru că le-a făcut rugări să le scoată fedorii din armată. Dacă toate acestea sunt adevărate de ce nu se iau măsuri să nu se mai facă astfel de abuzuri?

— Banenote falsificate. În ultimul timp s'au pus prin răuvoitori în circulație bilete de una și două coroane false, adică emise de fostul guvern bolșevic din Budapesta. Fabricația falsificatorilor s'a făcut prin imprimarea cu chise produse prin cale de reproducțiune tehnică după desemele banenotelor veritabile de 1 și 2 coroane. Executarea desemele se aseamănă binisor cu banenotele veritabile. La exemplarele false însă numerii s'au tipărit cu cifre mai mici. Seria are în locul cifrei celei mai înalte un 7, până când la banenotele veritabile se găsește fără excepție cifra 1 (unul).

— Ziarele reapar la Budapesta. Se anunță că de Marțea viitoare încolo vor apare la Budapesta din nou cele 26 de ziare, cari apăreau împreună cu alte ziare noi, cari aparțin partidului creștin social și cari sunt toate împotriva guvernului Friedrich.

— O mână elvețiană. Un fabricant din Elveția cu numele Bloch, supranumit și regele muniției, a fost dat în judecată pentru imensa-i bogăție câștigată în decursul războiului. Administrația dărei de război a confederației elvețiene are față de Bloch o pretențiune de 22 milioane franci. Sentința s'a dat în defavorul acuzatului, — acesta însă a înaintat recurs. În consecință averea numitului fabricant a fost sequestrată și depusă în hârtii de valoare la o mare bancă elvețiană. Bloch e proprietarul averii, dar nu poate dispune asupra acelei averi fără consimțământul administrației dărei de război. Mă gândesc, ce bine ar prinde exemplul elvețienilor dacă s'ar urma și la noi făcându-se perchiție prin socotelele milionarilor noștri de azi.

Activitatea partidului.

Conferința județeană în Lugoj.

Secțiunea partidului socialist din Lugoj a convocat o conferință județeană ce va avea loc Duminică 28 Septembrie.

Ordinea de zi a conferinței este: Executarea hotărârii Conferinței de partid ce s'a ținut la 7—8 Sept. în Sibiu, prioritar la participarea la alegerile parlamentare; a se constituia asupra candidaților; și centralizarea organizațiilor. Conferința este de un interes însemnat pentru mișcarea muncitorească din județul Caraș-Severin și chiar pentru întreg partidul socialist din Ardeal și Banat.

La conferință sunt invitate toate secțiunile și organizațiile din județul Caraș-Severin, cari numără cel puțin 200 de membri cu un delegat și apoi după fiecare 500 de membri cu câte un delegat.

Comitetul județean.

Poșta Redacției.

A. S. în B. Cuvântul imperialismului înseamnă eueir de teritorii străine fără considerație la naționalitate, religia și simțimentele locuitorilor băgînasi, numai din motivul de a mări hotărârea țării. Acest procedeu e condamnat de socialiști. Căzul deosebit punei Austro-Ungariei e cu totul altul. Aici diferitele popoare s'au constituit în state naționale independente, sau din voia lor proprie s'au alăturat la statele vecine, cu dări erau înrudite, cum e cazul jugo-slavilor, al românilor, al polonilor și al ucrainenilor. Alăturarea acestor teritorii nu poate fi considerat ca imperialism ci ca o dreptate, căci un popor numai în stat național se poate dezvolta normal. Aceasta-i un adevăr recunoscut în întregime de socialism.

Redactor responsabil: IOSIF JUMANCA

Editor: TIRON ALBANI

Proprietatea Partidului Socialist din Ardeal și Banat.

Comandă de: Cluj. Boiu.

Copii de școală să primească în cost 8—3 Pian în casă. Rosenanger 15.

Tiparul tipografiei W. KRAFT, Sibiu, Str. Rosenanger 19.